

Leo Trotskij

Deklaration med anledning av mordet på Andreu Nin, 8 augusti 1937

Följande Trotskij-uttalande publicerades för första gången i den franska tidskriften *La Lutte Ouvrière* 15 augusti 1937. Översättningen nedan är gjord från spanska (uttalandet ingår som bilaga i Wilebaldo Solanos bok *El POUM en la historia*). Uttalandet finns även i León Trotsky, *La Revolución Española* (vol 2, sid 129-132).

Trotskijs uttalande innehåller ett par sakfel som kommenteras i noterna!

Översättning och noter: *Martin Fahlgren*

När Andrés Nin, POUM:s ledare, arresterades i Barcelona, kunde det inte råda det minsta tvivel om att GPU-agenterna inte skulle låta honom undkomma levande. Stalins intentioner hade visats med all önskvärd tydlighet, när GPU, som håller den spanska polisen i ett fast grepp, publicerade ett uttalande där Nin och hela POUM-ledningen anklagades för att vara Francos *agenter*.

Det absurda i detta påstående är uppenbart för var och en som känner till elementära fakta om den spanska revolutionen. POUM:s grundare och ledare, J. Maurín, fängslades och avrättades av Franco i början av inbördeskriget.¹ POUM:s medlemmar har kämpat heroiskt mot fascisterna på alla Spaniens fronter. Nin är en gammal och omutbar revolutionär. Han försvarade det spanska folkets intressen och bekämpade sovjetbyråkratins agenter. Det var just därför som GPU-agenterna gjorde sig kvitt honom med en väl förberedd "räd" i Barcelona-fängelset.² Vilken roll som de officiella spanska myndigheterna har spelat i denna affär, det kan vi bara spekulera om.

Telegrammet, inspirerat av GPU, betecknar Nin som *trotskyist*. Den döde revolutionären protesterade ofta mot denna benämning. Med all rätt. Både under Mauríns och Nins ledarskap, intog POUM en fientlig hållning mot Fjärde Internationalen. Det är sant att Nin under åren 1931-1933, då han inte var medlem i POUM, upprätthöll en vänskaplig korrespondens med mig. Men sedan början av 1933, ledde meningsskiljaktigheter kring grundläggande frågor till en fullständig brytning mellan oss. Under de sista fyra åren har vi bara polemiserat mot varandra. POUM har uteslutit *trotskyister* från sina led. Men för att underlätta sitt värv, kallar GPU alla som motsätter sig sovjetbyråkratin för *trotskyister*. Detta underlättar den blodiga repressionen.

Helt bortsett från de meningsskiljaktigheter som skiljer mig från POUM, måste jag medge att i den kamp som Nin förde mot sovjetbyråkratin, hade han rätten helt på sin sida. Han bemödade sig om att försvara det spanska proletariats oberoende av de byråkratiska intriger som härrörde från den härskande klicken i Moskva. Han vägrade att samarbeta med GPU mot det spanska proletariats intressen.³ Detta var hans enda brott. Och för det fick han betala med sitt liv.

---

¹ Maurín blev i själva verket inte avrättad, han var bara fängslad, vilket man fick klart för sig först i september 1937, dvs efter Trotskij skrev sitt uttalande. Maurín fick sitta 10 år i spansk fängelse, varefter han gick i exil (USA). Anledningen till att han klarade livhanken var att Franco-polisen till en början inte hade klart för sig vem han var, utan trodde att han var en mindre betydande POUM-are. När man till slut identifierade honom, då hade det hela lugnat sig något och den värsta slakten upphört.

² Nin mördades inte i Barcelona, utan utanför Madrid, av ett "kommando" lett av den sovjetiske NKVD-agenten Orlov.

³ Avsikten var att använda Nin som huvudanklagad i en skådeprocess mot POUM-ledningen à la Moskvarättegångarna. Nin vägrade dock att kapitulera trots omfattande tortyr och man beslöt i stället att mörda honom. Misslyckandet att framtvinga en "bekännelse" från Nin medförde att rättegången mot POUM (som hölls i oktober 1938) blev ett fiasko för stalinisterna. I sina memoarer skriver Largo Caballero, den f d socialistiske premiärministern, att Nins motstånd och de reaktioner, både i Spanien och internationellt, som "affären" orsakade, förmodligen räddade livet på många militanter. För detaljer om denna historia, se artikeln [Mordet på Andreu Nin – hur gick det till?](#) (på marxistarkiv.se).